

REPUBLIKA E KOSOVËS / REPUBLIKA KOSOVA / REPUBLIC OF KOSOVA

ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE
NATIONAL AUDIT OFFICE

Br. Dokumenta: 21.6.7-2017-08

IZVEŠTAJ REVIZIJE

O GODIŠNJEM FINANSIJSKOM IZVEŠTAJU ZA PROJEKAT
"KOSOVSKI PROGRAM O ŽIVOTNOJ SREDINI - KPŽS 2016-2020"
ZA PERIOD 01.11.2016 do 31.12.2017

Revizija na osnovu sporazuma sa SIDA

Priština, april 2018

Nacionalna Kancelarija Revizije Republike Kosovo je najviša koompletinstitucija ekonomske i finansijske kontrole, koja prema Ustavu i zakonima zemlje uživa funkcionalnu, finansijsku i operativnu nezavisnost. Nacionalna Kancelarija Revizije obavlja revizije regularnosti i performanse i za svoj rad odgovara Skupštini Kosova.

Naša misija je da preko kvalitetnih revizija ojačamo polaganje odgovornosti u javnoj upravi za efektivno, efikasno i ekonomsko korišćenje nacionalnih resursa.

Mi obavljamo revizije u skladu sa međunarodno priznatim standardima revizije u javnom sektoru i sa najboljim evropskim praksama.

Izveštaji Nacionalne Kancelarije Revizije na direktan način promovišu odgovornost javnih institucija pošto pružaju održivu osnovu za zahtevanje odgovornosti od strane menadžera svake budžetske organizacije. Tako mi povećavamo poverenje u trošenju javnih fondova i odigravamo aktivnu ulogu u obezbeđivanju interesa poreskih platiša i ostalih interesnih strana u povećanju javne odgovornosti.

Generalni Revizor je odlučio o revizorskom mišljenju o Godišnjem Finansijskom Izveštaju za Projekat "Kosovski program o Životnoj Sredini - KPŽS 2016-2020", u konsultaciji sa Pomoćnikom Generalnog Revizora Emine Fazliu koja je nadgledala reviziju.

Izveštaj je rezultat revizije izvršene od strane Blerina Krasniqi (Vođa tima) i Fatlinda Podvorica (član tima), pod upravljanjem Rukovodioca Departmana Revizije Astrit Bllaca.

TABELA SADRŽAJA

Opšti sažetak	4
1 Delokrug i metodologija revizije	5
2 Finansijsko izveštavanje i ostale obaveze za spoljno izveštavanje	6
3 Planiranje i izvršenje budžeta	8
Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR	10
Dodatak II: Pismo potvrđivanja.....	13

Opšti sažetak

Uvod

Ovaj izveštaj rezimira glavna pitanja koja proističu sa revizije Godišnjeg Finansijskog Izveštaja za Projekat "Kosovski program o Životnoj Sredini – KPŽS 2016-2020" za period 01.11.2016 do 31.12.2017, (u daljem tekstu period revizije), koji određuje Mišljenje koje je dato od strane Generalnog Revizora. Pregled finansijskog izveštaja je izvršen u skladu sa Međunarodnim Standardima Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Naš pristup je uključio testiranja i procedure, koje su bile potrebne da dođemo do mišljenja u vezi sa finansijskim izveštajem.

Naša revizija fokusirase na:

Rad koji je preduzet od strane Nacionalne Kancelarije Revizije za izvršenje revizije za period revizije je određen u zavisnosti od troškova koji su nastali tokom ovog perioda.

Nacionalna Kancelarija Revizije ceni visoki Menadžment i osoblje Ministarstva Zivotne Sredine i Prostornog Planiranja, na saradnji tokom procesa revizije.

Mišljenje Generalnog Revizora

Ne modifikovano mišljenje

Godišnji finansijski izveštaji *predstavljaju pravilan i istinit prikaz* u svim materijalnim aspektima.

Za detaljnije, vidite Odeljak 2.1 ovog Izveštaja.

Dodatak I, objašnjava različite vrste mišljenja koja se primenjuju od strane Nacionalne Kancelarije Revizije.

Odgovor menadžmenta u reviziji 2017

Generalni Sekretar složio se sa nalazima i zaključcima revizije i založio se da će adresirati sve date preporuke

1 Delokrug i metodologija revizije

Uvod

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) je odgovorna za obavljanje revizije regularnosti koje uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao i davanje mišljenja :

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima;
- Da li je finansijski izveštaj u skladu sa zahtevima posebnog sporazuma između Vlade Kosova, predstavljene od strane Ministarstva Životne Sredine i Prostornog Planiranja (MŽSPP) i Švedske koja je predstavljena od strane Švedske Agencije za međunarodnu saradnju i razvoj, SIDA (Švedska).
- O prilagođenosti funkcija unutrašnje kontrole; i
- O svim pitanjima koje proističu iz ili se tiču revizije.

Metodologija revizije je fokusirana u pregledu finansijskih podataka i transakcija, uključujući i prateću dokumentaciju. Odredili smo nivo detaljnih testova, koji su potrebni za obezbeđivanje dokaza koji potkrepljuju mišljenje GR-a.

Odeljci u nastavku pružaju detaljniji sažetak nalaza naše revizije.

Nalazi revizije se ne trebaju smatrati kao sveobuhvatno odslikavanje svih slabosti koje mogu postojati, ili svih poboljšanja koje se mogu izvršiti na sistemima i postupcima koji su delovali.

2 Finansijsko izveštavanje i ostale obaveze za spoljno izveštavanje

Uvod

Naš pregled Finansijskog izveštavanja uzima u obzir usklađenost sa okvirom izveštavanja kao i kvalitet i tačnost informacija koje su predstavljene u finansijskom izveštaju. Mi smo takođe razmotrili i upoređenje izvršenja potrošnje u odnosu na planiranje projektnih aktivnosti.

2.1 Mišljenje Revizije

Ne-modifikovano mišljenje

Revidirali smo Finansijski Izveštaj projekta koji je finansiran od SIDA "Kosovski program o Životnoj Sredini - KPŽS 2016-2020" za period 01.11.2016 do 31.12.2017, koji uključuje sažetak o troškovima za aktivnosti koje su ostvarene u ovom periodu.

Prema našem mišljenju, Finansijski Izveštaj za period 01.11.2016 do 31.12.2017, predstavlja istinit i tačan prikaz u svim materijalnim aspektima, u skladu sa Međunarodnim Standardima Računovodstva za Javni Sektor (prema računovodstvu zasnovanom u gotovini).

Osnova za Mišljenje

Izvršili smo reviziju u skladu sa Međunarodnim Standardima Revizije Vrhovnih Institucija Revizije (MSVIR). Prema ovim standardima naše odgovornosti su opisane ispod kod dela 'Odgovornosti Revizora za Reviziju Finansijskih Izveštaja'. Verujemo da su revizorski dokazi koje smo prikupili dovoljni i odgovarajući za obezbeđivanje osnove za naše mišljenje.

Odgovornost Menadžmenta i osoba koje su odgovorne za Upravljanje

Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranje (MŽSPP) je odgovorno za sprovođenje projekta kao i za upravljanje finansijskih doprinosa od strane SIDA. Finansijski doprinos SIDA se sastoji od dva dela: direktna isplata kod Vlade (Trezor) kao i direktne isplate kod pružaoca tehničke podrške za nastale troškove. MŽSPP je odgovorno za vođenje računovodstva kao i za pripremu i tačno predstavljanje Godišnjeg finansijskog izveštaja.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju GFI

Naša je odgovornost da na osnovu naše revizije izrazimo mišljenje o finansijskom izveštaju. Revizija je izvršena u skladu sa MSVIR. Ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih zahteva i da planiramo i izvršimo reviziju kako bismo stekli razumnu sigurnost o tome da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno pogrešna prikazivanja

Razumna sigurnost je visoki stepen sigurnosti, međutim ne garantuje da će revizija koja se vrši u skladu sa MSVIR uvek identifikovati materijalno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Materijalno pogrešna prikazivanja se mogu pojaviti usled prevare ili greške a smatraju se materijalnim ukoliko, ona individualno ili u grupi mogu da utiču na odluke korisnika koje se donose na osnovu ovog finansijskog izveštaja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa finansijskim informacijama i obelodanjivanjima u finansijskom izveštaju. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskom izveštaju bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Tokom procene rizika, revizor uzima u obzir unutrašnje kontrole koje su relevantne za sastavljanje finansijskog izveštaja od strane entiteta, kako bi dizajnirao revizorske postupke koje su odgovarajući za okolnosti entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efektivnosti unutrašnjih kontrola entiteta.

Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskog izveštaja.

2.2 Usklađenost sa zahtevima za GFI i ostalim zahtevima za izveštavanje

Zahteva se da MŽSPP izveštava u skladu sa određenim okvirom izveštavanja i sa ostalim zahtevima posebnog sporazuma između Vlade Kosova, koju predstavlja Ministarstvo Životne Sredine i Prostornog Planiranja (MŽSPP) i Švedske, koju predstavlja Švedska Agencija za Međunarodnu Saradnju i Razvoj, SIDA (Švedska):

U kontekstu izveštavanja, mi nemamo nijedno pitanje za pokretanje. Vezano za fondove koji su potrošeni od strane MŽSPP-a pripremljen je sažeti izveštaj, a ovaj će se izveštaj dalje uključiti na "Konsolidovanim" Godišnjim Finansijskim Izveštajima MŽSPP-a. Finansijsko izveštavanje je izvršeno u skladu a sporazumom, a pripremljen je takođe i narativni izveštaj koji sadrži analizu i rezultate projektnih aktivnosti.

3 Planiranje i izvršenje budžeta

Pregledali smo izvore budžetskih sredstava kao i potrošnju sredstava prema ekonomskim kategorijama. Najveći deo troškova pripadaju kategoriji roba i usluga. To je prikazano u tabeli

Tabela 1. Troškovi koji su nastali u poređenju sa budžetom (u €)

Opis	Budžet 01.11.2016 - 31.12.2017	Izvršenje 01.11.2016 - 31.12.2017	Nepotrošeni budžet
Troškovi službenih putovanja u zemlji	52,348	0	52,348
Troškovi službenih putovanja u inostranstvo	27,208	0	27,208
Usluge obrazovanja/obučavanja	10,551	0	10,551
Usluge štampanje - ne reklame	5,277	0	5,277
Ostale ugovorene usluge	464,665	119,506	345,159
Računari ispod 1,000 €	9,496	0	9,496
Ostala oprema ispod 1,000 €	42,445	0	42,445
Službena vozila	6,272	0	6,272
UKUPNO	618,262	119,506	498,756

Pitanje 1 - Izvršenje budžeta

Nalaz Izvršenje budžeta za period 01.11.2016 do 31.12.2017 je bilo na niskom nivou, izvršeno je samo 19% završnog budžeta i to je bilo kao rezultat kašnjenje prilikom početka realizacije. Ova kašnjenja su uglavnom rezultirale usled administrativnih problema, ako što su, kašnjenja u izboru kompanije za sprovođenje projekta onda potreba za izmenama i dopunama osnovnog sporazuma i slicne.

Rizik Nisko izvršenje budžeta umanjuje efektivnost godišnjeg operativnog plana i otežava ostvarivanje planiranih ciljeva projekta.

Preporuka 1 Generalni Sekretar u saradnjom sa kompanijom za sprovođenje projekta treba da preduzmu procenu uzroka za nizak nivo izvršenja budžeta i da odredi praktične opcije za poboljšanje njegovog izvršenja u narednom periodu projekta.

3.1 Robe i usluge

Završni budžet za ovu kategoriju tokom perioda izveštavanja bio je 618,261€, sa tog iznosa je potrošeno 119,506. Kontrole u oblasti rashoda su funkcionisale kako treba, ali su ipak potrebne dodatne radnje za adresiranje sledećih nedostataka.

Pitanje 2 - Upravljanje troškovima nabavke

Nalaz Pravilo trezora br. 01/2013 zahteva da upisivanje u ISFUK treba da bude u skladu sa kodeksom računovodstvenih kodova u kodovima za avanse roba, onda tokom cele godine treba izvesti opravdanja u zavisnosti od kretanja sprovođenja projekta.

MŽSPP je potpisalo Memorandum o razumevanju o nabavci usluga u iznosu od 6,618,765 kruna sa švedskom kompanijom koja je imala ugovor sa SIDA za sprovođenje projekta "Kosovski program o Životnoj Sredini - KPŽS 2016-2020". Sporazum predviđa da će MŽSPP na početku projekta platiti avans u iznosu od 900.000 švedskih kruna (ili 94.906 €), koji će ostati otvoren tokom celog vreme projekta. Avansna uplata nije izvršena kodom za avans, već drugim kodom za ostale ugovorene usluge (13460).

Iako su u završnom izveštaju projekta predstavljeni troškovi za aktivnosti koje se sprovode u skladu sa predviđenim budžetskim linijama, prateća finansijska dokumenta za njih nisu predstavljena i opravdana u MŽSPP.

Dalje, sporazum predviđa da će MŽSPP platiti tarifu za implementaciju kompanije za upravljanje nabavke u iznosu od 3% od budžeta za nabavku, dok ova tarifa nije predviđena ili zasnovana na osnovnu sporazuma između SIDA-a i MŽSPP.

Rizik Potpisivanje ugovora u kojima se predviđaju fiksni avansi ili avansi otvoreni više od godinu dana, i njihovo plaćanje sa neadekvatnih kodova je u suprotnosti sa pravilima i rezultira neblagovremenim opravdanjem avansa i stoga i nepravilnim prikazivanjem nastalih troškova. Plaćanje neosnovanih tarifa koje nisu predviđene sporazumom od strane Ministarstva može dovesti do nepravilnih isplata.

Preporuka 2 Generalni Sekretar treba da obezbedi da se svi sporazumi Ministarstva za čine u skladu sa pravilima Trezora o trošenju javnog novca, gde se avansi evidentiraju u odgovarajućim kodovima, a isti na kraju godine su opravdaju sa pratećim dokumentima kako bi se obezbedila odgovarajuće prikazivanje troškova. Takođe, isplate tarifa menadžmenta za kompanije koje u ugovorene za pružanje usluga u ime projekta treba takođe da budu zasnovane na relevantnim sporazumima

Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti provladava verzija na albanskom jeziku.

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak sa MSVIR 200)

Oblik mišljenja

147. Revizor treba da izrazi **ne-modifikovano mišljenje revizije** ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

- prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i
- sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje ukoliko**: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje ukoliko**, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja ukoliko**, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takođe modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

- da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;
- da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;
- da uključi jasnu referencu na pitanje koje se istiche i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i
- ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

Dodatak II: Pismo potvrdjivanja

REPUBLIKA E KOSOVËS REPUBLICA OF KOSOVO			
ZYRA KOMBËTARE E AUDITIMIT			
NACIONALNA KANCELARIJA REVIZIJE / NATIONAL AUDIT OFFICE			
DATA E SHKRESE (DATE)			24.04.2018
Num. Org.	Shif. Klasif.	No. Prot.	No. J. Organi
03	401	561	1
Org. Unit	Class. Code	Prot. No.	Org. No.

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Mjedisit dhe Planifikimit Hapësinor
Ministarstvo Sredine i Prostornog Planiranja
Ministry of Environment and Spatial Planning

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me të gjeturat e Auditorit të Përgjithshëm për periudhën 01.11.2016 deri më 31.12.2017 dhe për implementimin e rekomandimeve.

Për: Zyrën Kombëtare të Auditimit

Vendi dhe data: Prishtinë, 23/04/2018

I nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për Auditimin e Raportit Financiar të projektit të financuar nga SIDA "**Programi mjedisor i Kosovës – PMK 2016-2020**", për periudhën 01.11.2016 deri më 31.12.2017 (në tekstin e mëtejme "Raporti");
- pajtohem me të gjeturat dhe rekomandimet dhe nuk kam ndonjë koment për përmbajtjen e Raportit; si dhe
- brenda 30 ditëve nga pranimi i Raportit final, do t'ju dorëzoj një plan të veprimit për implementimin e rekomandimeve, i cili do të përfshijë afatet kohore dhe stafin përgjegjës për implementimin e tyre.

Sekretari i Përgjithshëm:

Arben Çitaku

